

Kiertotalouslain valmistelun tilannekatsaus

Jätealan ja kiertotalouden yhteistyöryhmä 11.9.2025
Olli Laukkanen & Jussi Kauppila, ympäristöministeriö

Esityksen sisältö

- Kooste kiertotalouslakityöryhmän kokouksista 18.6. ja 9.9.
- Tuottajavastuujaoston työn tilanne
- Työryhmän jatkoaskeleet ja JÄKKI-yhteistyö

Kooste kiertotalouslakityöryhmän kokouksesta 18.6.

Kiertotalouslakityöryhmän 18.6. kokouksen sisältöaiheet

1. [KierrePohi-hankkeen](#) välitulokset (Syke, selvitys kierrätyksen edistämisestä ja jätteenpolton hillinnästä)
2. Sääntelytaakan ennaltaehkäisy ja vähentäminen (TEM)
3. [Hapa-jäte -hankkeen](#) tulokset (Syke, hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan yhdyskuntajätetiedon parantaminen ja hallinta)
4. Siirtoasiakirjavelvoitteet
5. Jätetiedon julkisuus

18.6./1. Välituloksia Syken selvityksestä kierrätyksen edistämisestä ja jätteenpolton hillinnästä

- Kokouksessa kuultiin **Syken esitys** [KierrePohi-hankkeen](#) alustavista tuloksista.
 - Taustoituksen ja nykytilakuvauksen jälkeen esiteltiin tarkasteltuja ohjauskeinovaihtoehtoja: 1) velvoite lajitella sekajätettä ennen polttoa, 2) nykyistä tiukempi kiello polttaa kierrätyskelpoista jätettä ja 3) kiello/rajoitukset erilliskerätä energiajätettä.
 - Selvitys koskee näiden ehdotusten vaikutusten arviointia sekä sitä, tunnustetaanko samoja tavoitteita tukevia muita ohjauskeinoja.
 - Alustavien tulosten perusteella:
 - ”Kierrätyskelpoisen” tai ”uudelleenkäyttöön soveltuvan” jätteen määrittely lainsäädännössä voi olla keskeistä, mutta haastavaa.
 - Keinoilla on sekä mahdollisia positiivisia että negatiivisia vaikutuksia kierrätyksen lisäämiseen ja polton hillintään, mutta tarvitaan todennäköisesti muita samanaikaisia keinoja (erit. valvonta ja neuvonta) vahvistamaan positiivisia vaikutuspolkuja.
 - Selvityksen ensimmäinen osa valmistuu syyskuussa, ja koko selvitys vuoden loppuun mennessä.
- **Keskustelussa, mm.:**
 - nostettiin esiin tarve ottaa huomioon EU:n päästökauppa (selvityksen toinen osa),
 - kiinnitettiin huomiota kansalaisten lajittelumotivaatioon sekä tarpeeseen saada tehostettua erityisesti biojätteen lajittelua

18.6./2. Sääntelytaakan ennaltaehkäisy ja vähentäminen

- Kuultiin **TEM:n alustus** sääntelytaakan keventämisestä ja yksi sisään yksi ulos -periaatteesta osana hallitusohjelman toimeenpanoa. Tavoitteena on purkaa 300 kansalaisia tai yrityksiä arjessa haittaavaa normia. Esiteltiin sääntelytaakkaan liittyviä määritelmiä (aineellista ja hallinnollista) ja taakkalaskuria.
- Kuultiin **YM:n puheenvuoro** aiheesta kiertotalouslain valmistelun näkökulmasta.
 - Pääosa hallinnollisesta taakasta tulee EU-sääntelyn kautta, ja yhdyskuntajäte- ja tuottajavastuupuolella on paljon kirjanpito- ja raportointivelvoitteita.
 - EU-tasolla on käynnissä komission valmistelemia omnibus-aloitteita, jotka ehdittäneen ottaa huomioon lain valmistelussa. On kuitenkin huomattava, että merkittävä osa kiertotalouden liiketoiminnasta edellyttää sääntelyä ja nimenomaan turhan taakan poistaminen on tärkeää.
 - Sääntely aiheuttaa aina jonkin verran taakkaa, ja olennaista on hyvä hyötysuhde tavoitteisiin pääsemiseksi.
 - Olisi pyrittävä yleisemmin hallinnollisen taakan keventämiseen, ei vain yritysten osalta.
 - Myös sääntelyn jatkuva muuttuminen voi osaltaan lisätä taakkaa muutos- ja siirtymäkustannusten muodossa.
- **Keskustelussa** mm. kiinnitettiin huomiota lainsäädännön aiheuttamiin erilaisiin yhteiskunnallisiin hyötyihin taakka-arvioinnin vastapainoksi ja todettiin, että yritysten sääntelytaakan vähentäminen ei saisi lisätä valvontaviranomaisten taakkaa.

18.6./3. Hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan yhdyskuntajätetiedon parantaminen ja hallinta

- Kuultiin Syken esitys [Hapa-jäte –hankkeesta](#).
 - Tarpeellista olisi saada tarkempaa tietoa yhdyskuntajätteen alkuperästä ja koostumuksesta ja selvittää, millaista yhdyskuntien hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätemäärätietoa sekä yhdyskuntien sekajätekoostumustietoa olisi perusteltua ja mahdollista koota osaksi valtakunnallisia ympäristötietojärjestelmiä ja miten tietojen kokoaminen voitaisiin toteuttaa.
 - Hankkeessa selvitetään ja arvioidaan sekä jätemäärien että sekajätekoostumustiedon raportoinnin vaihtoehtoja todettujen tietoaukkojen paikkaamiseksi. Teemoina ovat:
 1. Ei-ympäristöluvallisten toimijoiden yhdyskuntajätemäärätietojen (ml. pakkausjätteet) kirjanpito- ja raportointivelvoite
 - Alustava päätelmä: tarkastellut raportointivelvoitteet aiheuttavat hallinnollista taakkaa. Kuitenkin havaitut jätetietopuutteet rasittavat jätehuollon suunnittelua ja läpinäkyvyyttä. Tasapainoiltava käynnistysvaiheen kustannus ja taakka vs. pitkällä aikavälillä voi helpottaa jätehuollon päätöksentekoa ja toimien seuranta.
 2. Seka- ja energiajätteiden koostumustutkimukset -raportointivelvoite.
 - Alustavana päätelmänä, mm.: koko yhdyskuntajätettä (ei eritellysti kotitalouksien ja muiden toimintojen sekajätteet) koskevaa koostumustietoa tarvitaan ja myös tarkempaa sääntelyä tarvitaan koostumustutkimusten toteuttamisesta.
 - **Keskustelussa** mm. pidettiin tärkeänä raportoinnin tekemistä ja tutkimustiedon kartuttamista ja tuotiin esiin merkittävät hallinnollisen taakan haasteet. Viitattiin green deal -sopimusten tekemiseen vaihtoehtona, mutta todettiin myös, että tähän mennessä vapaaehtoisuus ei ole tuottanut toivottuja tuloksia.

18.6./4. Siirtoasiakirjavelvoitteet

- Kuultiin **Syken esitys** SIIRTO-rekisterin käyttömääristä, siirtoasiakirjojen määristä sekä niiden kehityksestä ja jakautumisesta jäteryhmittäin.
- **YM esitteli** ehdotuksia säädösmuutoksiksi siirtoasiakirjavelvoitteiden vastuiden osalta.
 - Vaihtoehdoissa vastaanottajalla olisi joko a) toissijainen velvoite laatia siirtoasiakirja jätteen vastaanoton yhteydessä taikka b) velvoite ilmoittaa SIIRTO-rekisteriin, että siirtoasiakirjaa ei ole tehty niissä tilanteissa, joissa siirtoasiakirjaa ei ole laadittu, kun jäte luovutetaan vastaanottajalle.
 - Muun ohella käytiin läpi ehdotuksia säädösmuutoksiksi koskien siirtoasiakirjavelvoitteiden ulosrajauksia tilanteessa, jossa kyseessä on ei-ammattimainen kuljetus tai kuljettaminen ei-ammattimaiseen keräykseen.
- **Keskustelussa** mm. nostettiin esiin, että jätteen haltijalla tulisi olla selkeä rooli koko jätteen elinkaaren ajan sekä toivottiin yleisesti lisää toimijoille kohdennettua koulutusta. Keskusteltiin vaihtoehtojen maksullisuudesta vastaanottajan näkökulmasta sekä valvonnan haasteista. Pohdittiin lisäksi, pystyykö ulosrajauksiin liittyen selvittämään tarkemmin, milloin kuljetetaan ammattimaisesti ja milloin ei.

18.6./5. Jätetiedon julkisuus

- **YM esitteli** jätetiedon julkisuutta ja saatavuutta koskevaa selvitystä sekä aihealuetta koskevaa sääntelyä.
 - Tunnistettuna puutteena on ympäristötietodirektiivin kansallisen implementoinnin riittämättömyys. Direktiivin edellyttämiä rajoituksia salassapidon perusteisiin ei ole saatettu voimaan lailla.
 - Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että julkisuuslakiin olisi ollut aiheutta lisätä säännös, jonka mukaan ympäristötietoon kohdistuvaa salassapitoperustetta – mukaan lukien liikesalaisuutta – on tulkittava suppeasti ja otettava huomioon tiedon ilmaisemiseen liittyvä yleinen etu.
 - Ympäristötiedon levittäminen ei toteudu tällä hetkellä, kun tietoja annetaan vain pyynnöstä ja vain viranomaisilla on pääsy tiettyihin tietoihin.
 - Esiteltiin säännösluonnos, jonka tavoitteena on selventää nykytilaa sen osalta, mitkä jätetiedot ovat julkisia ympäristötietoja. Tämä mm. helpottaisi tietopyyntöjen käsittelyä, yhtenäistäisi tiedonluovutuskäytäntöjä viranomaisissa ja mahdollistaisi jätetiedon paremman hyödyntämisen.
- **Keskustelussa** nostettiin mm. esiin toimijoiden huoli liikesalaisuuksiin liittyvien tietojen osalta; samalla todettiin, että nykyisin yritys voi merkitä SIIRTO-rekisteriin, jos kyseessä on liikesalaisuustieto, ja näitä merkintöjä on tehty erittäin vähän. Todettiin, että mahdollisia liittymäpintoja jätevakuuksiin arvioidaan jatkovalmistelussa.

Kooste kiertotalouslakityöryhmän kokouksesta 9.9.

Kiertotalouslakityöryhmän 9.9. kokouksen sisältöaiheet

1. Lain tarkoitus ja suunnittelujärjestelmä (KTL 1 §, 23–25 §)
2. Määritelmät: ”uudelleenkäyttö” ja ”uudelleenkäytön valmistelu” (KTL 8 § 20 ja 21 kohdat)
3. Tuotesäännökset (KTL 12–16 §)
4. Kiertotaloutta koskevat yleiset velvollisuudet
 - Kiertotalouden etusijajärjestys: jätteen synnyn ehkäisy ja jätehierarkia (KTL 10–11 §)
 - Uudelleenkäytön edistäminen (KTL 20 §)
 - Kunnan järjestämä käytettyjen tuotteiden vastaanotto (KTL 21 §)
 - Uudelleenkäytön valmistelun edistäminen (KTL 38 §)

9.9./1. Lain tarkoitus ja suunnittelujärjestelmä

- **Tiivistelmä ehdotuksista** (JÄKKI:lle 4.9. jaetussa tausta-aineistossa KTL 1 §, 23–25 §):
 - Kiertotalouslakiin ei lisättäisi numeerisia ja aikaan sidottuja kiertotaloustavoitteita. Tukeuduttaisiin voimassa olevan jätelain tarkoituspykälään, jota muutettaisiin luonnonvarojen kulutuksen vähentämisen suhteen.
 - Valtakunnallinen jätesuunnitelma muutettaisiin kiertotaloussuunnitelmaksi, jossa tulisi mm. asettaa tiettyjä kiertotaloutta koskevia tavoitteita.
 - Valtioneuvosto antaisi eduskunnalle 3v välein kiertotalouskertomuksen, jossa esitettäisiin arvio mm. suunnitelman edistymisestä ja toimien riittävydestä.
- **Keskustelussa** ehdotettu lähestymistapa sai myönteisen vastaanoton.
 - Lain tarkoituksen suhteen kiinnitettiin mm. huomiota luonnonvarojen kulutuksen vähentämisen tavoitteen ensisijaisuuteen, ja kiertotalouteen keinona tähän.
 - Suunnittelujärjestelmästä nostettiin mm. esiin se, että instrumenttien yhdistäminen voi tehostaa toimintaa mutta ei johda tähän automaattisesti. Syken käynnistytävä selvitys ehditään toivottavasti ottamaan huomioon.
 - Alueellisille yhteistyöryhmille nähtiin tärkeä rooli; myös yliopistoilla ja oppilaitoksilla voisi olla annettavaa.
 - Kertomusta pidettiin hyvänä yhteiskunnallisen kiertotalouskeskustelun vuoksi, erityisesti laajemmassa merkityksessä (esim. taloudelliset mahdollisuudet ja riskien välttäminen, omavaraisuus, riskinsietokyky, talouden uudistuminen, Suomen ja kiertotalouden rooli EU:ssa). Kertomuksen 3v-sykliä ja ajoitusta on vielä pohdittava.

9.9./2. Määritelmät: ”uudelleenkäyttö” ja ”uudelleenkäytön valmistelu”

- **Tiivistelmä ehdotuksesta** (tausta-aineistossa KTL 8 §):
 - Uudelleenkäyttöä (UK) ja sen valmistelua pyritään edistämään myös lakisääteisten määritelmien kautta. Koska määritelmät tulevat jätedirektiivistä, liikkumavara on hyvin rajattu.
 - UK:n määritelmää täsmennettäisiin kattamaan samankaltaisen käyttötarkoituksen (nyk.: sama).
 - Kokemusten mukaan nykyinen suppea tulkinta aiheuttaa kiertotalouden kannalta epätarkoituksenmukaisia tilanteita, hallinnollista taakkaa sekä usein myös kiertotalousliiketoimintaa haittaavia imago-ongelmia.
 - UK:n käsitteen rajausta ”samankaltaiseen” käyttötarkoitukseen mahdollistaisi laueamman ja lain tarkoitusta paremmin edistävän tulkinnan, jonka avulla voitaisiin vähentää uudelleenkäyttöön kohdistuvaa sääntelytaakkaa.
- **Keskustelussa** ehdotukseen suhtauduttiin myönteisesti.
 - UK:n ja sen valmistelun rajan kerrottiin nykyisin voivan olla epäselvä toimijoille, ja esitetyt perusteluluonnokset selventäisivät asiaa. Nostettiin esiin, että kysymyksiä esitetään usein rakentamisen alalla. Työryhmän jäseniä pyydettiin tuomaan esiin lisää käytännön esimerkkejä perusteluihin lisättäväksi.

9.9./3. Tuotesäännökset

- **Tiivistelmä ehdotuksista** (tausta-aineistossa KTL 12–16 §):
 - Ehdotukset perustuvat pääosin voimassa olevan jätelain 9–10 §:iin. Nykyiset pykälät on koettu monipolvisiksi, joten ehdotuksessa ne on jaoteltu erillisiin pykäliin. Samalla on tehty pieniä kiristys- ja korjauksia muotoiluihin.
 - Tuotteita koskevia vaatimuksia aiheutuu nykyisin EU:ssa sekä ekosuunnitteluvaatimuksista että jätealan säädöksistä. Huolimatta ekosuunnitteluasetuksesta on tarpeen säilyttää kansallisesti jätelain 9–10 §:iä vastaavat säännökset, mm. jotta voidaan antaa tuotteita koskevia tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksin.
- Ehdotukset eivät herättäneet työryhmässä kommentteja.

9.9./4. Kiertotaloutta koskevat yleiset velvollisuudet (1/2)

- **Kiertotalouden etusijajärjestys** (KTL 10–11 §) oli lähes samassa muodossa kuin toukokuussa työryhmässä. Termi ”ylikulutus” oli poistettu jätteen synnyn ehkäisyä koskevasta pykälästä.
 - Keskustelussa kiinnitettiin huomiota KTL 10.3 §:n valtuussäännöksen avoimuuteen, haitallisiin aineisiin osana jätteen synnyn ehkäisyä sekä siihen, mitkä ovat eri toimijoiden mahdollisuudet noudattaa etusijajärjestystä. Kierrätyksen korkealaatuisuuden vaatimusta pidettiin perusteltuna.
- Nykyisin vain tuottajia ja tuotteen jakelijoita koskevat JL 52.1 §:n säännökset **käytettyjen tuotteiden uudelleenkäytön edistämisestä** muutettaisiin velvoittavuudeltaan yleisiksi (KTL 20 §).
 - Keskustelussa nostettiin esiin tarve selkeyttää UK:n ja sen valmistelun suhdetta säännöksessä (ehjät ja korjauskelpoiset tuotteet) ja painotettiin raportoinnin merkitystä esim. omavaramaksujen suhteen (ehdotettu SER-maksu voi olla luokkaa 150 MEUR/v).

9.9./4. Kiertotaloutta koskevat yleiset velvollisuudet (2/2)

- **Kunnille säädettäisiin velvollisuus järjestää jäteasemien yhteydessä vastaanottopaikka**, jossa on mahdollisuus luovuttaa tuotteet uudelleenkäyttöön (KTL 21 §).
 - Keskustelussa heräsi useita huomioita. Nostettiin esiin suhde tuottajavastuusäntelyyn ja sen maksuttomaan vastaanottoon, kunnan lisääntyvät velvoitteet, säännöksen noudattamisen käytännön haasteet, useita maksuihin liittyviä näkökulmia sekä tarve tarkastaa tiettyjä muita nykyisen jätelain säännöksiä, jos ehdotettu pykälä säädetään.
 - Pidettiin hyvänä sitä, että kunta voisi päättää vastaanotettavat tuoteryhmät. Todettiin, että vaikka ympäri Suomea on tehty vastaavanlaisia erilaisia pilotteja, niin ehdotettu velvollisuus voisi olla liian jäykkä; sääntelyn tavoitetta sinänsä ei vastustettu, mutta esitettiin vaihtoehtoisena muotoiluna ”mahdollisuuksien mukaan” -säännöstä.
 - Toisaalta todettiin, että kunnilla on roolinsa uudelleenkäytön edistämisessä, ja että YM:n tietojen mukaan ainakin jotkin toimijat ovat kokeneet nykyisen lainsäädännön osittain epäselväksi.
- **Uudelleenkäytön valmistelun (UKV) edistämistä** koskevaa JL 11 a §:ää muutettaisiin siten, että jätteen luovuttaja voi periä UKV:sta aiheutuvista erityisjärjestelystä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset uudelleenkäytön valmistelua harjoittavalta yritykseltä tai yhteisöltä (KTL 38 §).
 - Keskustelussa tuotiin esiin tuottajavastuun alaisten jätteiden erilaisuus (positiivisen ja negatiivisen arvon jätteet) ja pohdittiin sitä, mikä olisi muutoksen merkitys ja tuotiin esiin, että jätteen keräys aiheuttaa joka tapauksessa kustannuksia; kuinka ”erityisjärjestelyt” määritellään?

Tuottajavastuujaoston työn tilanne syyskuussa 2025

Tuottajavastuujaoston työn tilanne ja eteneminen

- Tuottajavastuujaosto on kokoontunut seitsemän kertaa. Työ etenee seuraavasti:
 - Jaostolle jaettiin 29.8. kommentoitavaksi luonnokset pykälistä ja pykäläkohtaisista perusteluista.
 - Kommenttien perusteella sihteeristö antaa 10.10. mennessä uuden ehdotuksen, jota käsitellään jaoston viimeisessä kokouksessa 24.10.
 - Lisäksi jaosto kokoontuu 30.9. työpajaan, jossa käsitellään keinoja vapaamatkustuksen vähentämiseksi.
 - Jaosto luovuttaa lopputuloksensa työryhmälle tämän 13.11. kokousta varten.

Kiertotalouslain valmistelun eteneminen loppuvuonna 2025

Työryhmän jatkoaskeleet ja JÄKKI-yhteistyö

- Työryhmä on nyt kokoontunut kahdeksan kertaa, ja sen toimikausi päättyy vuoden 2025 loppuun.
 - Tarkoituksena on, että seuraavissa kokouksissa (10.10. ja 21.10.) käsitellään lisää keskeisten pykälien ja niiden perusteluiden luonnoksia.
 - Sitä seuraavissa kokouksissa (13.11. ja 20.11.) käsitellään tuottajavastuujaoston esitystä työryhmälle sekä erityisesti työryhmän mietinnön/loppuraportin luonnosta.
 - Työryhmän viimeinen (13.) kokous on varattu pidettäväksi 9.12., jolloin hyväksytään loppuraportti.
- JÄKKI pidetään tiiviisti mukana valmistelutyön edetessä.
 - Työryhmän kokouksissa käsiteltävät pykälä- ja perusteluluonnokset jaetaan ennakoon JÄKKIn kokouksia varten.
 - Mahdollisuus jakaa kommentteja JÄKKI-kokouksissa ja kirjallisesti jälkikäteen sihteeristölle (toiveena mahdollisimman pian).

Kiertotalouslain valmistelun tueksi meneillään olevat keskeiset selvitykset – tilanne 11.9.2025

Selvitys ja tekijä	Aikataulu
Selvitys kierrätyksen edistämisestä ja jätteenpolton hillinnästä (Syke: KierrePohi)	Väliraporttiluonnos on valmistunut syyskuussa. Aihetta käsitellään työryhmässä 10.10. Loppuraportti valmistuu vuoden loppuun mennessä.
Selvitykset erilliskeräysvelvoitteiden kehittämisestä (Etteplan)	Aihetta käsitellään työryhmässä 10.10. Aineisto pyritään jakamaan ennen sitä. Lisälaskelmat valmistuvat vasta kokoukseen.
Selvitys kiertotalouden edistämisen mahdollisuuksista julkisissa hankinnoissa (Castrén & Snellman)	Raportti valmistuu 15.10. mennessä. Aihetta käsitellään työryhmässä 21.10.
Oikeudellinen selvitys mm. jätelain seuraamusmaksusääntelystä (Melandar Consulting Oy)	Raportti valmistuu 30.11. mennessä. Aihetta käsitellään työryhmässä 21.10.
Selvitys kiertotalouden suunnittelusta (Syken vetämä konsortio)	VN Tutkiva –hanke, joka jatkuu vuoden 2026 loppuun asti.
Hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan yhdyskuntajätetiedon parantaminen ja hallinta (Syke: Hapajäte)	Valmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä.
Jätelain jälkiarviointi (Syke: JÄTEJÄLKI)	Valmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kiitos!

Olli Laukkanen
Erityisasiantuntija
puh. 029 525 0099
olli.laukkanen@gov.fi

Jussi Kauppila
Lainsäädäntöneuvos
puh. 029 525 0085
jussi.kauppila@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment